



Kontakty z Mediami i  
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej  
**KOMUNIKAT PRASOWY nr 121/10**  
Luksemburg, 16 grudnia 2010 r.

Wyrok w sprawie C-137/09  
Marc Michel Josemans / Burgemeester van Maastricht

## **Zakaz udzielania wstępu do niderlandzkich „coffeeshopów” nierezydentom jest zgodny z prawem Unii**

*Ograniczenie to jest uzasadnione celem zwalczania turystyki narkotykowej i związanych z nią uciążliwości, który to cel wiąże się zarówno z utrzymaniem porządku publicznego, jak też z ochroną zdrowia obywateli zarazem na szczeblu państw członkowskich i na szczeblu Unii*

Zgodnie z Opiumwet 1976 (ustawą o środkach odurzających z 1976 r.) posiadanie, handel, uprawa, transport, wytwarzanie, przywóz i wywóz środków odurzających, włączając konopie i ich pochodne, są zakazane w Niderlandach. Państwo to stosuje jednak politykę tolerancji w stosunku do konopi. Wspomniana polityka jest realizowana w szczególności przez otwarcie coffeeshopów, których przeznaczeniem jest głównie sprzedaż i konsumpcja tych tzw. „miękkich narkotyków”. Organy administracji lokalnej mogą zezwolić na prowadzenie takich lokali, gdy spełnione są określone kryteria. W wielu coffeeshopach sprzedawane są również napoje bezalkoholowe i artykuły spożywcze.

W celu ograniczenia turystyki narkotykowej lub wręcz jej uniemożliwienia rada gminy Maastricht w decyzji z dnia 20 grudnia 2005 r. wprowadziła kryterium miejsca zamieszkania do ogólnego rozporządzenia porządkowego gminy, zabraniając wszystkim podmiotom prowadzącym coffeeshopy udzielania wstępu do ich lokali osobom, które nie mają rzeczywistego miejsca zamieszkania w Niderlandach.

Marc Michel Josemans prowadzi w Maastricht coffeeshop „Easy Going”. W następstwie dwukrotnego stwierdzenia, iż do tego coffeeshopu udzielono wstępu osobom niezamieszkałym w Niderlandach, Burgemeester van Maastricht (burmistrz Maastricht) w zarządzeniu z dnia 7 września 2006 r. nakazał tymczasowe zamknięcie tego lokalu.

M.M. Josemans wniósł odwołanie od tego zarządzenia. Utrzymuje on, że sporne uregulowanie pociąga za sobą nieuzasadnione nierówne traktowanie obywateli Unii oraz że, konkretnie rzecz ujmując, osobom niezamieszkałym w Niderlandach odmawia się możliwości zakupu napojów bezalkoholowych i artykułów spożywczych w coffeeshopach, z naruszeniem prawa Unii. W tych okolicznościach Raad van State (rada stanu), przed którą zawisł spór, zwróciła się z pytaniami prejudycjalnymi do Trybunału Sprawiedliwości.

Trybunał przypomniał przede wszystkim, że szkodliwość środków odurzających, włączając środki na bazie konopi, jest powszechnie uznawana, a ich sprzedaż zakazana we wszystkich państwach członkowskich z wyjątkiem ściśle kontrolowanego handlu w celu wykorzystania ich do celów medycznych lub naukowych. Ten stan prawny jest zgodny z różnymi aktami prawa międzynarodowego, w szczególności z licznymi konwencjami Narodów Zjednoczonych, przy których tworzeniu państwa członkowskie współpracowały lub do których przystąpiły, oraz z prawem Unii.

Jako że wprowadzanie do obrotu gospodarczego i handlowego w Unii środków odurzających jest zakazane, podmiot prowadzący coffeeshop nie może powoływać się na swobody przepływu lub na zasadę niedyskryminacji w odniesieniu do działalności polegającej na sprzedaży konopi.

Jeżeli chodzi o sprzedaż napojów bezalkoholowych i artykułów spożywczych w takich lokalach, Burgemeester van Maastricht oraz rządy niderlandzki, belgijski i francuski utrzymują, że działalność ta ma charakter zupełnie drugorzędny w stosunku do sprzedaży konopi i nie może mieć wpływu na rozstrzygnięcie sporu.

Trybunał nie uwzględnił tej tezy i uznał, że podmiot taki może skutecznie powoływać się w tym kontekście na swobody przepływu.

Według Trybunału, sprzedaż napojów bezalkoholowych i artykułów spożywczych w coffeeshopach stanowi działalność restauracyjną. Sporne uregulowanie należy tym samym zbadać w świetle swobody świadczenia usług.

**Trybunał stwierdził istnienie ograniczenia wykonywania tej swobody, ponieważ podmioty prowadzące coffeeshopy nie mają prawa sprzedawać legalnych produktów osobom zamieszkałym w innych państwach członkowskich, przez co osoby te wykluczone są z możliwości korzystania z takich usług.**

**Ograniczenie to jest jednak uzasadnione celem zwalczania turystyki narkotykowej i związanych z nią uciążliwości.**

Omawiane uregulowanie ma bowiem na celu wyeliminowanie uciążliwości spowodowanych dużą liczbą turystów, którzy pragną kupować i konsumować konopie w coffeeshopach w gminie Maastricht. Zgodnie z informacjami dostarczonymi przez Burgemeester van Maastricht, czternaście coffeeshopów znajdujących się w tej gminie przyciąga około 10 000 odwiedzających dziennie, czyli nieco ponad 3,9 mln rocznie. 70% spośród tych odwiedzających nie zamieszkuje w Niderlandach.

Burgemeester van Maastricht i rząd niderlandzki zaznaczają, że turystyka narkotykowa wzmogła w tej gminie problemy związane ze sprzedażą „miękkich” narkotyków, takie jak różnego rodzaju uciążliwości, przestępczość i rosnąca liczba nielegalnych miejsc sprzedaży narkotyków, włączając „twarde” narkotyki. Rządy belgijski, niemiecki i francuski wskazują na zakłócenia porządku publicznego – w tym na nielegalny wywóz konopi - jakie wiążą się z tym zjawiskiem w państwach członkowskich innych niż Niderlandy, w szczególności w państwach z nimi graniczących.

W tym względzie Trybunał zaznaczył, że zwalczanie turystyki narkotykowej i związanych z nią uciążliwości wpisuje się w ramy zwalczania narkotyków. Wiąże się ono z utrzymywaniem porządku publicznego i z ochroną zdrowia obywateli zarazem na szczeblu państw członkowskich, jak i na szczeblu Unii. Cele te stanowią słuszny interes mogący zasadniczo uzasadniać ograniczenia zobowiązań nałożonych przez prawo Unii, nawet w ramach podstawowej swobody, takiej jak swoboda świadczenia usług.

Trybunał podkreślił, że zakaz udzielania wstępu do coffeeshopów nierezydentom stanowi środek mogący w zasadniczy sposób ograniczyć turystykę narkotykową i w konsekwencji wywoływane przez nią problemy.

Jeżeli chodzi o możliwość przyjmowania środków ograniczających w mniejszym stopniu swobodę świadczenia usług, Trybunał zauważył, że według informacji dostarczonych przez Burgemeester van Maastricht i rząd niderlandzki, inne środki wdrożone w celu zwalczania turystyki narkotykowej i związanych z nią uciążliwości okazały się niewystarczające i nieskuteczne w świetle zamierzonego celu.

Odnosnie do możliwości udzielania nierezydentom wstępu do coffeeshopów przy jednoczesnej odmowie sprzedawania im konopi, Trybunał zauważył, iż dokładna kontrola i nadzorowanie tego, iż produkt ten nie jest im podawany ani przez nich konsumowany nie są łatwe. Poza tym można byłoby się obawiać, iż takie podejście zachęcałoby do nielegalnego handlu lub do odsprzedaży konopi przez rezydentów nierezydentom wewnątrz coffeeshopów.

Ponadto Trybunał zaznaczył, że sporne uregulowanie nie stanowi żadnej przeszkody, aby osoba niezamieszkała w Niderlandach udała się do innych lokali restauracyjnych w gminie Maastricht

w celu konsumowania tam napojów bezalkoholowych i artykułów spożywczych. Według rządu niderlandzkiego liczba takich lokali wynosi ponad 500.

---

**UWAGA:** Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

---

*Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.*

*[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia*

*Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793*

*Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106*